

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

خلاصه اجرایی طرح‌های پژوهشی

عنوان طرح: بررسی میزان رضایت شغلی اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های دولتی
(غیرپزشکی)

گروه پژوهشی: برنامه‌ریزی آموزش عالی

مجری: عباس رشنوادی

ناظر:

سال اجرا: ۱۳۹۹

خلاصه اجرایی:

معرفی پژوهش

بدون شک رضایت شغلی بعنوان یکی از مهم‌ترین دغدغه‌ها، چالش‌ها و شاید شناخته‌شده‌ترین عوامل مؤثر بر بهره‌وری نیروی انسانی هر سازمان یا موسسه‌ای به حساب می‌آید. رضایت شغلی نه تنها از منظر کارکردهای مدیریتی بلکه از جنبه‌های حقوق انسانی و اداری، اخلاق حرفه‌ای و عدالت سازمانی به شدت واجد اهمیت و مستحق بررسی و مذاقه عالمانه، دانش‌محور و عمیق است. شناخت میزان رضایت شغلی الزاماً جبهه و موضعی در برابر شناخت نارضایتی شغلی نیست (هر چند آنهم در جایگاه خود با اهمیت است) بلکه این مهم ضرورت اداری‌ای نظام‌مند، به رسمیت شناخته شده و تکلیفی هنجاری (که باید باشد) برای مدیران، سرپرستان و متولیان امور انسانی بنگاه‌هاست. بدیهی است این موضوع در سازمان دانش‌مداری چون دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی که قاطبه اعضای هیات علمی شاغل در آنها انسان‌های عالم و آشنا به مبانی علوم انسانی، مدیریتی و اداری هستند از اهمیت و حساسیت بالا و بلکه دوجندانی برخوردار است. این مطالعه بر همین اساس بدنبال شناسایی میزان رضایت شغلی اعضای هیات علمی دانشگاه‌های غیرپزشکی کشور به تفکیک گروه‌های جمعیتی شناختی (سن، جنس، مرتبه علمی، سابقه و گروه آموزشی) است. همچنین به منظور اطلاع از میزان رضایت شغلی آنان به تفکیک مناطق مختلف کشور در این مطالعه سعی شده است نمونه‌ها پوشش قابل قبولی از جامعه هدف در عرصه ملی باشند. مطالعه از رویکرد پژوهش پیمایشی بهره گرفته و از ابزار سنجش پرسشنامه استفاده نموده است. جامعه آماری این پژوهش تمام اعضای هیات علمی دانشگاه‌های دولتی غیرپزشکی کشور بوده است و نمونه‌گیری به شیوه تصادفی اما هدفمند است. پرسشنامه مورد استفاده در این پژوهش، مبتنی بر پرسشنامه استاندارد رضایت شغلی است (که دوازده مؤلفه در طراحی آن مطرح نظر بوده است) می باشد. در این پژوهش به منظور کاربست موردی آن ناگزیر بوده‌ایم ضمن اعمال تغییرات در گویه‌ها و متناسب‌سازی آنها با ماهیت شغل اعضای هیات علمی متأثر از نگاه آرمانی به مقوله آموزش و پژوهش بُعد و مؤلفه جدیدی تحت عنوان دلگشایی شغل به مبانی پرسشنامه استاندارد اضافه نماییم. اعتبار و روایی پرسشنامه بازبینی شده از طریق کسب روایی صوری توسط ده تن از خبرگان و تکمیل پرسشنامه توسط سی تن از مطلعان و محاسبه مجدد آلفای کرونباخ مورد آزمون قرار گرفته است. در این پژوهش قصد آن بوده است از طریق نمونه‌گیری هدفمند از میان دانشگاه‌های مناطق ده‌گانه آموزش عالی کشور در چهار سطح به رسمیت شناخته شده توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (وفق ابلاغیه‌های وزارت متبوع) بعنوان پایگاه اخذ داده انتخاب شوند و نمونه‌های محل رجوع به گونه تصادفی اما هدفمند (برخوردار از پراکندگی گروه‌های آموزشی، مرتبه و جنسیت متناسب با آمارهای رسمی اعضای هیات علمی) انتخاب شوند. حتی‌الامکان سعی شده است نمونه‌ها بتوانند برشی منطقی از جامعه هدف باشند و کلیت دیدگاه‌های جامعه مورد نظر را پوشش حداکثری دهند. آمارهای رسمی موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی نشان می‌دهد در حال حاضر تعداد دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی مشمول این مطالعه ۱۹۳ مورد می‌باشند که به صورت سرجمع ۲۶۱۱۹ نفر عضو هیات علمی به تفکیک ۴۴۸۵ عضو هیات علمی خانم و ۲۱۶۳۶ عضو هیات علمی آقا در پنج مرتبه استاد، دانشیار، استادیار، مربی و مربی آموزشیار در اختیار دارند و مشغول انجام وظیفه‌اند.

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی